

	<p style="text-align: center;">СИЛАБУС навчальної дисципліни «ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ»</p> <p>Рівень вищої освіти: <u>Перший (бакалаврський)</u> Спеціальність : <u>D2 Фінанси, банківська справа,</u> <u>страхування та фондовий ринок</u> Рік навчання: <u>1-й, семестр 2-й</u> Кількість кредитів ECTS: <u>3 кредитів</u> Назва кафедри: <u>Охорони праці та біотехнічних</u> <u>систем в тваринництві</u></p> <p>Мова викладання: <u>українська</u></p>
Лектор курсу	к.т.н., доц. Твердохліб Ігор Вікторович
Контактна інформація лектора (e-mail)	igor@vsau.vin.ua

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Охорона праці та безпека життєдіяльності» є обов'язковою компонентою ОПШ.

Загальний обсяг дисципліни 90 год.: лекції - 16 год.; практичні заняття - 14 год., самостійна робота - 60 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль – іспит.

При вивченні даної дисципліни можуть використовуватись знання, отримані зі шкільної програми та з дисципліни «Загальні правові засади та академічна доброчесність».

Основні положення навчальної дисципліни можуть застосовуватись при вивченні таких дисциплін: «Технологія виробництва та переробки продукції рослинництва», «Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва» та при проходженні виробничої практики.

Призначення навчальної дисципліни

Людина та її здоров'я є найбільшою цінністю держави, яка докладає чимало зусиль для створення умов безпечної життєдіяльності всього населення України. Дисципліна «Охорона праці та безпека життєдіяльності» встановлює зміст регулювання зв'язків між природою та людиною, та між людиною, машиною та навколишнім середовищем в процесі виробництва.

Освітня компонента «Охорона праці та безпека життєдіяльності» формує знання, уміння, навички та компетенції, необхідні для фахівця з фінансів, банківської справи та страхування.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета навчання – це формування у майбутніх фахівців умінь та компетентностей щодо створення безпечних умов діяльності та життя, опанування принципів гармонійного розвитку особистості та сталого розвитку суспільства, вивчення впливу на людину зовнішніх та внутрішніх факторів у всіх сферах її життєдіяльності

Завдання вивчення дисципліни

Завдання вивчення дисципліни полягає у тому, щоб навчити здобувача вищої освіти аналізувати та оцінювати небезпечні ситуації та покращити організаційно-правову діяльність адміністрації з питань безпеки праці, виявляти умови позитивного та негативного впливу на життєдіяльність та здоров'я людини зовнішніх та внутрішніх факторів, обґрунтовувати оптимальні умови та принципи життя.

Прогнозувати вплив змін параметрів середовища існування на життєдіяльність.

Грамотно діяти під час надзвичайних ситуацій та при наявності небезпечних факторів у повсякденній діяльності.

Аналізувати вплив умов праці на захворювання та травматизм.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКИХ НАБУВАЄ ЗДОБУВАЧ ПРИБИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен володіти інтегральними, загальними та фаховими компетентностями, зокрема:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати

різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

СК08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування

СК09. Здатність здійснювати ефективні комунікації.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

ПР22. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, розуміти цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ПР23. Визначати досягнення і ідентифікувати цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (soft skills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, робота з інформаційними джерелами), робота в команді (реалізується через: метод проєктів), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проєктів).

План вивчення навчальної дисципліни

Тиждень	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Вступ. Основні положення курсу	2		4
2	Основні поняття та визначення безпеки життєдіяльності.	2		4
3	Психофізіологічні особливості людини та безпека життєдіяльності.		2	4
4	Середовище життєдіяльності людини	2		4
5	Раціональне та здорове харчування.		2	4
6	Небезпеки в сучасному урбанізованому середовищі	2		4
7	Статистична оцінка небезпечних і шкідливих чинників для життя людини.		2	4
8	Захист населення у надзвичайних ситуаціях і ліквідація їх наслідків. Організація захисту клієнтів та персоналу готельно-ресторанного комплексу від дії НС	2		4
9	Навчання, інструктажі та перевірка знань з охорони праці. Розробка інструкції з охорони праці адміністратора готельно-ресторанного комплексу		2	4
10	Вступ. Теоретичні основи та правові питання охорони праці	2		4
11	Розслідування та облік нещасних випадків, професійних захворювань на виробництві. Випадки виробничого травматизму та професійних захворювань адміністратора та обслуговуючого персоналу галузі туризму та готельно-ресторанного комплексу		2	4
12	Основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії. Небезпечні випромінювання та захист від них. Безпека праці при роботі з ПК та копіювальною технікою	2		4
13	Правила надання домедичної допомоги		2	4
14	Основи техніки безпеки. Пожежна безпека. Вимоги до розташування та застосування засобів гасіння пожеж в галузі туризму та готельно-ресторанного комплексу	2		4
15	Вивчення, вибір та розрахунок потреби засобів індивідуального захисту. Вибір ЗІЗОД в залежності від умов праці		2	4
Разом		16	14	60

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота здобувача є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових занять час.

Самостійна робота здобувача є одним із способів активного, цілеспрямованого набуття нових для нього знань та умінь. Вона є основою його підготовки як фахівця, забезпечує набуття ним прийомів пізнавальної діяльності, інтерес до творчої роботи, здатність вирішувати наукові та практичні завдання.

Самостійна робота здобувача організовується шляхом видачі індивідуального переліку питань і практичних завдань з кожної теми, які не виносяться на аудиторне опрацювання або містять проблемні аспекти теоретичного та практичного характеру.

Під час роботи над індивідуальними завданнями, розв'язуванням задач не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними.

Види самостійної роботи

№	Вид самостійної роботи	Години	Терміни виконання	Форма та метод контролю
1.	Опрацювання питань, що виносяться на самостійне вивчення	30	Протягом семестру	Усне та письмове опитування, обговорення проблемних питань
2.	Підготовка до лекційних та практичних занять (робота з інформаційними джерелами, опрацювання першоджерел)	15	Протягом семестру	Усне та письмове опитування, тестовий контроль, вирішення ситуаційних задач, обговорення проблемних питань
3.	Індивідуальне завдання	10	1 раз на семестр	Захист індивідуального завдання, обговорення, виступ з презентацією
4.	Підготовка до контрольних заходів	5	2 рази на семестр	Тестування
Разом		60		

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Омелянов О.М., Спірін А.В., Твердохліб І.В. Практикум з безпеки праці та життєдіяльності: навч. посіб. Вінниця: ВНАУ. 2020. 334 с.
2. Желібо Є.П. Завіруха Н.М., Зацарний В.В. Безпека життєдіяльності. навч. посібник. 8-е вид. Київ. Каравелла. 2018. 264 с.
3. Безпека життєдіяльності: підручник .О.І. Запорожець та ін. 2-ге вид. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 448 с.
4. Основи охорони праці : підручник О.І. Запорожець та ін. 2-ге вид. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 264 с.
5. Пожарова О. В. Охорона праці : навчальний посібник. О. В. Пожарова. - Одеса, 2022. - 86 с.
6. Основи професійної безпеки та здоров'я людини : підручник / В.В. Березуцький та ін. Харків : НТУ ХПІ, 2018. 553 с.

Додаткова література

1. Гандзюк М.П., Желібо Є.П., Халімовський М.О. Основи охорони праці. Підручник. За ред. М.П. Гандзюка. К. : Каравелла, 2008. 384 с.
2. Геврик Є.О. Охорона праці : Навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів. К. : Ельга, Ніка-Центр, 2003. 280 с.
3. Пістун І.П. Охорона праці в галузі машинобудування: навчальний посібник І.П. Пістун, Р.Є. Стець, І.О. Трунова. Суми: Університетська книга, 2011. 557 с.
4. Яким Р.С. Безпека життєдіяльності людини: Навч. посібник. Львів : Видавництво «Бескид Біт», 2005. 304 с.
5. Желібо Є.П., Заверуха Н.М., Зацарний В.В. Безпека життєдіяльності: Навч. посібн. За ред. Є.П. Желібо. 6-е вид. К.: Каравела, 2011. 344 с.
6. Катренко Л.А., Кіт Ю.В., Пістун І.П. Охорона праці. Курс лекцій. Практикум : Навчальний посібник. Суми: ВТД «Університетська книга», 2003. 496 с.
7. Пістун І.П., Березовська О.Г., Трунова І.О., Трач А.Ю., Березовський А.П. Охорона праці (Законодавство. Організація роботи): Навчальний посібник / За ред. І.П. Пістуна. Львів: «Тріада плюс». 2011. 648 с.
8. Рудницький Б.О., Спірін А.В., Омелянов О.М., Твердохліб І.В. Атестація робочих місць – важливий фактор безпеки сільськогосподарського виробництва. *Техніка, енергетика, транспорт АПК. №2(90). 2015. С. 33-36.*
9. Рудницький Б. О., Спірін А. В., Омелянов О. М., Твердохліб І. В. Оцінка впливу вібрації та шуму на працівників АПК та його профілактика. *Вібрації в техніці та технологіях. №1(81), 2016. - С. 62-66.*
10. Спірін А.В., Цуркан О.В., Твердохліб І.В., Борисюк Д.В. Ергономічні аспекти охорони праці в сільському господарстві. *Техніка, енергетика, транспорт АПК. 2022. № 1 (116). С. 41-50.*
11. Спірін А.В., Цуркан О.В., Твердохліб І. В., Борисюк Д.В. Вплив вібрації на ергономічні показники виробничого процесу. *Вібрації в техніці та технологіях. 2023. № 1 (108). С. 45-56.*
12. Твердохліб І.В., Борисюк Д.В., Спірін А.В., Присяжнюк Д.В. Шум як ергономічний фактор виробничого процесу. *Наукові праці ВНТУ. 2023. № 4.*
URL

Інформаційні ресурси

1. Кодекс цивільного захисту України : Закон України від 02.10.2012 р. No 5403-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#>
2. Про охорону праці : Закон України від 14.10.1992 р. No 2694-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694>
3. Кодекс законів про працю України : Закон України від 10.12.1971. No 322-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#>
4. Державна служба України з питань праці: веб-сайт. URL: <http://dsp.gov.ua>
5. Безпека життєдіяльності та охорона праці : підручник В. В. Сокуренка, О. М. Бандурка, С. М. Бортник та ін. ; за заг. ред. В. В. Сокуренка; Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків : ХНУВС, 2021. – 308 с.

URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/064659a3-311c-4355-b1c4-47647cc9038c/content>

6. Безпека життєдіяльності та охорона праці [Електронний ресурс] : довідник у 2-х ч. Ю. В. Буц, О. І. Богатов, О. Г. Зима та ін.; за заг. ред. Ю. В. Буца. Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 179 с.

URL: <https://lib.sumdu.edu.ua/library/DocumentDescription?docid=USH.6029508>

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ ДО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності і до 30% підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

	Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1		
1	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	8
2	Участь у роботі на практичних заняттях	8
3	Виконання домашніх завдань	7
4	Самостійна робота, індивідуальні та групові творчі завдання (виконання, презентацій за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проекти)	7
Всього за атестацію 1		30
Атестація 2		
5	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	8
6	Участь у роботі на практичних заняттях	8
7	Виконання домашніх завдань	7
8	Самостійна робота, індивідуальні та групові творчі завдання (виконання презентацій за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проекти)	7
Всього за атестацію 2		30
Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності		10
Підсумкове тестування		30
Разом		100

Якщо здобувач упродовж семестру за підсумками контрольних заходів отримав менше 35 балів, то він не допускається до іспиту. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками контрольних заходів є виконання індивідуальної творчої роботи (презентації).

Під час виконання навчальних завдань, завдань контрольних заходів недопустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними, інформація про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності – достовірною; у разі використання

ідей, розробок, тверджень, відомостей мають бути посилання на джерела інформації з дотриманням норм законодавства про авторське право і суміжні права.

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.

Переведення балів внутрішньої 100-бальної шкали в національну здійснюється у відповідності до шкали.

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для іспиту
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
66-74	D	задовільно
60-65	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни